

Åtgärder och konsekvenser för en budget i balans

Namn på nämnd: Omsorgsnämnden

Avvikelse mot budget innan effekt av åtgärdsplaner, mnkr

	Beräknad avvikelse förvaltning 2025	Beräknad avvikelse förvaltning 2026	Beräknad avvikelse förvaltning 2027	Beräknad avvikelse förvaltning 2028	Beräknad avvikelse förvaltning 2029
Volymjustering KF	1,1	2,2	2,1	2,2	
Förändrade statsbidrag	-0,2	-2,1	-2,2		
Volymförändring omsorg i hemmet	-2,5	-3,3	-1,9	-1,7	-1,4
Aweckling Höstro	4,2				
Volymförändring LSS	-2,1	0,9			
Volymförändring övrigt	-0,8	-1,4	1,5	0,8	1,0
Avvikelse mot budget	-4,1	-0,8			
Effektivisering KF	-1,1	-1,2	-1,2	-1,3	
Summa	-5,5	-5,7	-1,7	0,0	-0,4
Avvikelse mot budget/plan	-5,5	-11,2	-12,9	-12,9	-13,3

Åtgärder och konsekvenser för en budget i balans

Åtgärdsplan, ekonomisk effekt, mnkr

	Ekonomisk nettoeffekt 2025	Ekonomisk nettoeffekt 2026	Ekonomisk nettoeffekt 2027	Ekonomisk nettoeffekt 2028	Ekonomisk nettoeffekt 2029
Effektiviseringsåtgärder	6,5				
Helårseffekt tidigare års effektiviseringar		13,9	13,9	13,9	13,9
Summa effekt åtgärdsplaner	6,5	13,9	13,9	13,9	13,9

Avvikelse mot budget efter effekt av åtgärdsplaner, mnkr

	Beräknad awikelse förvaltning 2025	Beräknad awikelse förvaltning 2026	Beräknad awikelse förvaltning 2027	Beräknad awikelse förvaltning 2028	Beräknad awikelse förvaltning 2029
Avvikelse mot budget	1,0	2,7	1,0	1,0	0,6

Beskrivning av det ekonomiska läget

Omsorgsnämnden visade en positiv budgetavvikelse för bokslutsåret 2024 med 2,0 mnkr. Innevarande år prognostiseras omsorgsnämnden visa en positiv budgetavvikelse med 1,0 mnkr. För ytterligare information avseende bokslut 2024 samt prognostiserad budgetavvikelse för innevarande år hänvisas till omsorgsnämndens protokoll.

Det ekonomiska läget nu och framöver för omsorgsnämndens verksamheter är ansträngt med tanke på de utmaningar som verksamheterna står inför. En av de största utmaningarna är den demografiska utvecklingen med allt fler äldre som främst kommer få sin omsorg i hemmet. Men även utvecklingen inom sjukvården där allt mer vård förskjuts från regioner till kommuner, både vad gäller antal patienter såsom ökad vårdtyngd. Detta i kombination med den personella utmaningen att hitta rätt personal/rätt kompetens till verksamheterna, på en arbetsmarknad som är i nedåtgående. Nya arbetssätt behöver utvecklas samt tillvarata och utveckla kompetensen hos befintlig personal.

Åtgärder och konsekvenser för en budget i balans

Den 1 juli 2025 trädde den nya socialtjänstlagen i kraft. Lagen syftar bland annat till:

- Socialtjänsten ska arbeta mer förebyggande för att nå människor innan problem blir för stora.
- Socialtjänsten ska vara lättare att nå och få kontakt med, exempelvis utanför kontorstid eller ta del av information och insatser digitalt.
- Socialtjänsten ska kunna ge vissa insatser utan individuell bedömning, detta för att snabbt kunna hjälpa de människor som behöver det mest.
- Socialtjänsten ska främja jämlika och jämställda levnadsvillkor, vilket innebär att människan ska bemötas och få insatser utifrån behov.
- Socialtjänstens arbete bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet för att den hjälp som erbjuds ska göra mesta möjliga nytta för människan.

De nya bestämmelserna kommer att påverka befintliga arbetssätt i alla kommuner men i vilken grad varierar utifrån den enskilda kommunens förutsättningar och behov. Anpassningen till den nya socialtjänstlagen kan sannolikt komma att innebära ekonomiska konsekvenser men att göra en uppskattning vad det totalt sett kommer att innebära för omsorgsnämndens verksamheter är i nuläget inte praktiskt möjligt.

Kommande REP-period 2026-2029 görs bedömningen att omsorgsnämnden kommer att hålla sin tilldelade budgetram.

Avvikelse för perioden utgår från att förvaltningen kan arbeta med välfärdsteknik och AI på det som är önskvärt för att effektivisera arbetsmetoder och rutiner. Med andra ord behöver mer medel tillskjutas för detta ändamål.

Vad avser de riktade statsbidragen och dess utveckling över tid ser nämnden att de kontinuerligt minskar. Uppgifter saknas över vilka riktade statsbidrag som kan sökas för åren 2028 och 2029. De riktade statsbidragen kritiserar av såväl Sveriges kommuner och regioner (SKR) och statskontoret då de ofta är förenade med administrativa pålagor och ger en kortsiktig planering med tillfälliga satsningar. Regeringens ambition är att minska antalet riktade statsbidrag, och att istället slå samman dem till större eller att de omvandlas till generella statsbidrag.

Som tidigare nämnts är den demografiska utvecklingen en stor utmaning för verksamheterna inom vård och omsorg, och särskilt vad avser omsorg i hemmet. En övergripande inriktning hos regioner och kommuner är att vård och omsorg i allt större omfattning ska ske i hemmet (enligt Rapport från projekt Ordnat införande av digitala produkter och tjänster, ”Hemmet – platsen för framtidens vård och omsorg, publicerad 2019). Antalet äldre (65 år eller äldre) kommer enligt befolkningsprognoserna att öka konstant under de kommande 15 åren, för Hylte kommuns del med 14 procent från 2025 till 2040 medan de yngre åldersgrupperna minskar i antal under samma tidsperiod. Andelen äldre som har beslut om hemtjänst 2023 i Hylte kommun var 2023 11,7 procent (detsamma som riket). Utöver en ökning av antalet äldre ses också att omsorgstygden ökar, ofta i form av att hembesöken kräver dubbelbemanning. Denna volymökningens ekonomiska konsekvenser kan lindras genom att välfärdsteknik används i allt högre utsträckning samt att arbetssätt och rutiner utvecklas exempelvis avseende dubbelbemanning. I tabellen

Det förebyggande arbetet kommer, enligt nya socialtjänstlagens intentioner, att utvecklas och kommer initialt att innebära ökade kostnader under REP-periodens första del. Detta gäller även korttidsvistelse enligt LSS där en ökning av behovet redan har konstaterats och prognostiseras hålla i sig.

Åtgärder och konsekvenser för en budget i balans

Boendestöd förväntas öka kraftigt under perioden. Förvaltningen utreder alternativ som skulle kunna motverka den ökade kostnaden samtidigt som personalbemanningen motsvarar brukarnas behov.

Ett digert arbete pågår, och kommer att intensifieras, att på ett mer effektivt sätt disponera befintlig personalbemanning. Det kommer dels göras genom att schemaplaneringen optimeras utifrån omsorgstagarnas behov, dels att tillgängliga resursspass används där behovet uppkommer. Effekter av detta arbete kommer redan under nästkommande år att ge resultat och även så under hela aktuell REP-period.